

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О КРЕДИТНОЈ АКТИВНОСТИ БАНАКА

Извештај за друго тромесечје 2014.

август 2014.

Уводна напомена

Народна банка Србије је од 2014. године почела да спроводи анкету о кредитној активности банака. Циљ те анкете је унапређење анализе кретања на кредитном тржишту увидом у ставове представника банака о оствареним и очекиваним променама како на страни понуде кредита од стране банака, тако и на страни тражње приватног сектора за кредитима.

Анкета се састоји од десет питања која се односе на кредите привреди и становништву. Испитаници одговарају о промени кредитних стандарда¹, као и утицају фактора на њихову промену, затим о промени услова одобравања кредита, промени тражње за кредитима и утицају фактора на промену тражње.

У овом документу сумирани су резултати анкете спроведене од 1. до 10. јула 2014. године. У анкети су исказани ставови банака о променама током другог тромесечја и очекиваним променама на кредитном тржишту у трећем тромесечју 2014. године. Од укупно 29 банака с дозволом за рад Народне банке Србије, учествовало је њих 27, што обезбеђује готово потпуну покривеност кредитног тржишта, јер учешће ових банака износи 99% билансне суме банкарског сектора. Резултати анкете су приказани у виду нето процената.

Нето проценат за одговоре о питањима о понуди кредита дефинисан је као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да су кредитни стандарди „знатно пооштрени“ и „донекле пооштрени“ и збира учешћа банака које су одговориле да су „знатно ублажени“ и „донекле ублажени“. Позитивна вредност нето процента указује на нето пооштравање, а негативна на нето ублажавање кредитних стандарда. Нето проценат за одговоре на питања о факторима дефинисан је као разлика између учешћа банака које су одговориле да је дати фактор допринео пооштравању и учешћа банака које су одговориле да је допринео ублажавању кредитних стандарда. Када је у питању тражња за кредитима, нето проценат је дефинисан као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да је она „знатно повећана“ и „донекле повећана“ и збира процената банака које су одговориле да је „знатно смањена“ и „донекле смањена“. Према томе, позитивна вредност нето процента указује на нето повећање, а негативна на нето смањење тражње.

¹ Кредитни стандарди су писане и неписане интерне смернице или критеријуми који одражавају кредитну политику банке (нпр. приоритети у погледу врсте кредита, колатерала, сектора, региона и сл.).

САДРЖАЈ

РЕЗИМЕ	5
КРЕДИТИ ПРИВРЕДИ.....	6
КРЕДИТИ СТАНОВНИШТВУ	10

РЕЗИМЕ

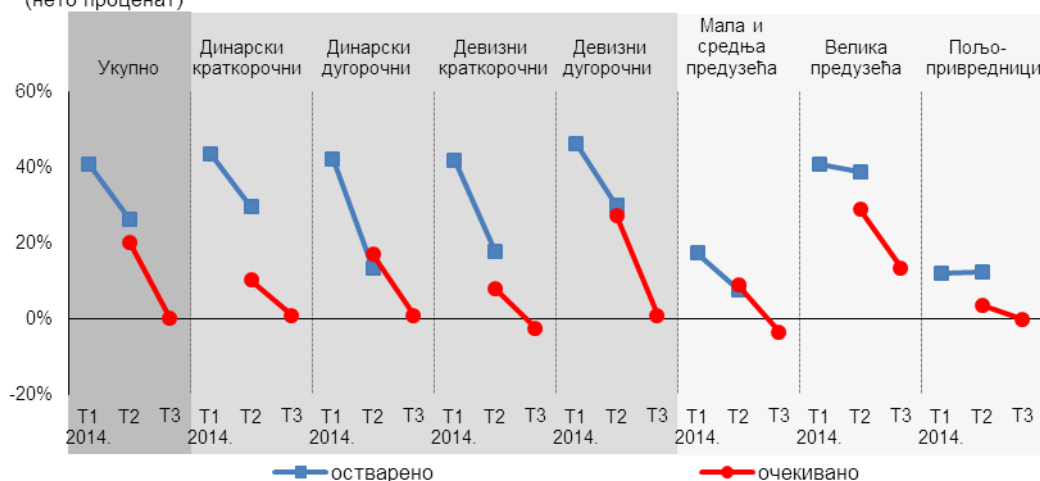
Резултати анкете о кредитној активности банака указују да су у другом тромесечју пооштрени кредитни стандарди за све категорије кредита привреди, као и услови за одобравање кредита који се тичу максималног износа и рочности кредита и захтеваног колатерала, док су каматне марже и провизије и накнаде смањене. Порасла је тражња за свим врстама кредита, пре свега за динарским кредитима и кредитима малим и средњим предузећима и пољопривредницима.

Кредитни стандарди и услови при одобравању кредита становништву су стабилнији. Најзначајнија промена услова у другом тромесечју јесте ублажавање каматних маржи на динарске кредите. Забележен је и раст тражње становништва за готовинским кредитима и кредитима за рефинансирање, као и девизним потрошачким кредитима.

КРЕДИТИ ПРИВРЕДИ

У Т2² је настављено пооштравање кредитних стандарда при одобравању кредита привреди, али код мањег дела банкарског сектора него у Т1, што је у складу са очекивањима из априлске анкете. Пооштравање стандарда је забележено код свих кредита – највише код кредита великим предузећима, а најмање код кредита малим и средњим предузећима. У Т3 се не очекују даље промене кредитних стандарда, изузев за кредите великим предузећима, за које се очекује пооштравање код релативно малог дела банкарског сектора.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија предузећима (нето проценат)

Извор: НБС.

* позитивна вредност указује на пооштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда

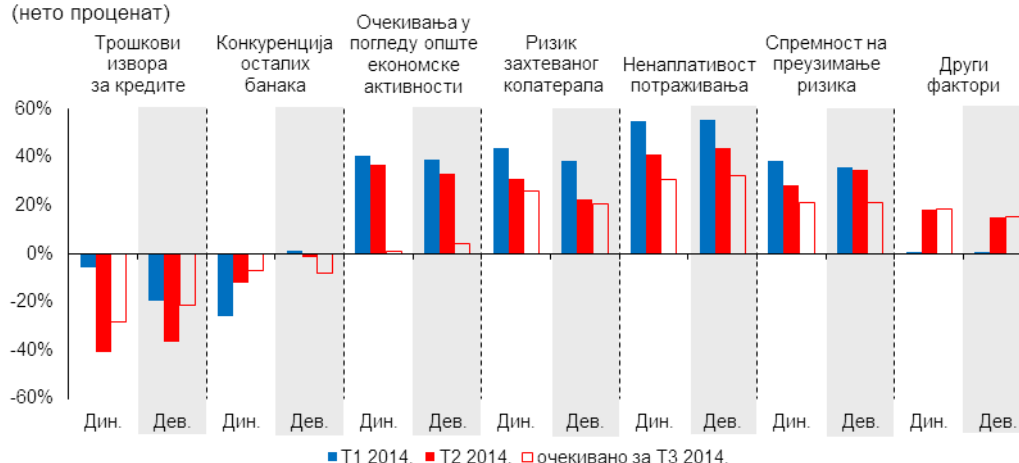
** на графиконима није приказан интензитет промене

² Т – тромесечје.

Пооштравање кредитних стандарда последица је погоршане перцепције ризика – у погледу наплативости потраживања и покривања губитака продајом колатерала, као и очекивања у погледу опште економске активности. У супротном смеру, тј. у прилог ублажавању кредитних стандарда, деловали су трошкови извора кредита, а код динарских кредита и конкуренција осталих банака.

Утицај фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита привреди

(нето проценат)

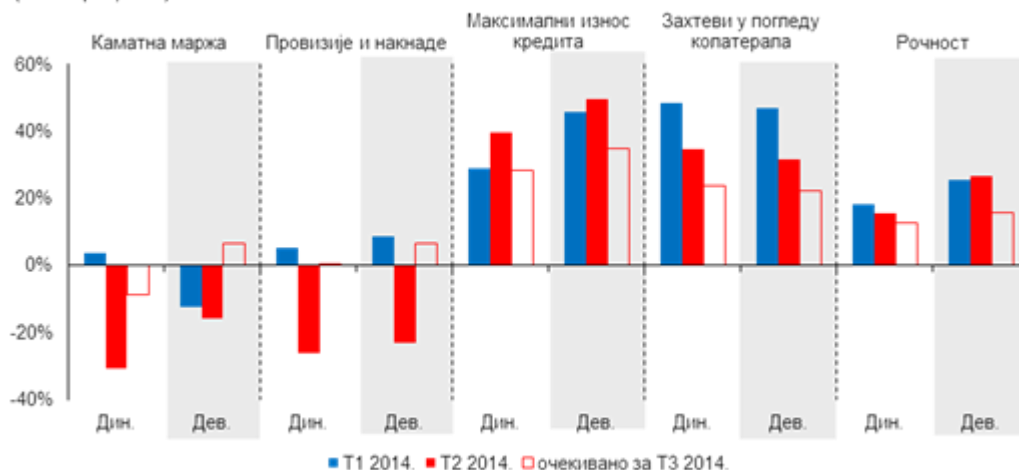
Извор: НБС.

* позитивна вредност указује на допринос датог фактора пооштравању кредитних стандарда, негативна на допринос датог фактора ублажавању кредитних стандарда

** на графиконима није приказан интезитет промене

У Т2 су пооштрени и услови при одобравању кредита привреди који се тичу максималног износа кредита, захтеваног колатерала и рочности, док је истовремено дошло до ублажавања ценовних услова, тј. смањења каматних маржи и провизија и накнада. Изузетак су каматне марже на кредите великим предузећима, које су повећане, као и провизије и накнаде великим предузећима и пољопривредницима, код којих није забележена промена. Очекивања у погледу услова за одобравање кредита у Т3 слична су текућим кретањима – код ценовних услова доминира ублажавање, док се код осталих очекује даље пооштравање, али у нешто мањој мери него у Т2.

Промене услова за одобравање кредита привреди (нето проценат)

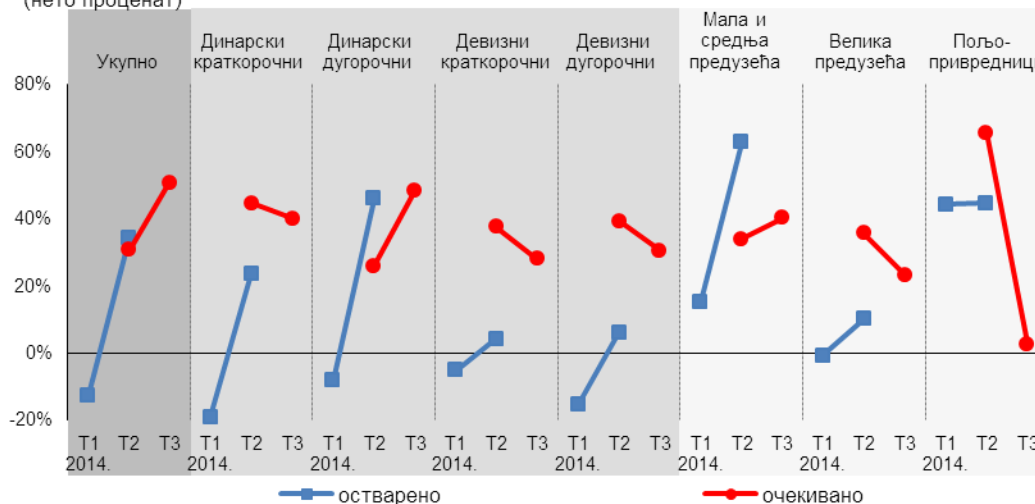
Извор: НБС.

* позитивна вредност указује на поштртавање услова, негативна на ублажавање услова

** на графиконима није приказан интензитет промене

У Т2 је повећана тражња за свим категоријама кредита, а највише за динарским дугорочним кредитима и кредитима малим и средњим предузећима и пољопривредницима, што указује на утицај програма субвенционисаних кредита. Као фактор раста тражње у анкети су назначене потребе за финансирањем обртних средстава и реструктурирањем дуга, а у нешто мањој мери и конкуренција других банака. С друге стране, капиталне инвестиције и аквизиције предузећа деловале су у смеру смањења тражње за кредитима. Даљи раст тражње, под утицајем истих фактора, очекује се и у Т3 за све категорије кредита, а највише за динарске кредите и кредите малим и средњим предузећима.

Промена тражње предузећа за кредитима (нето проценат)

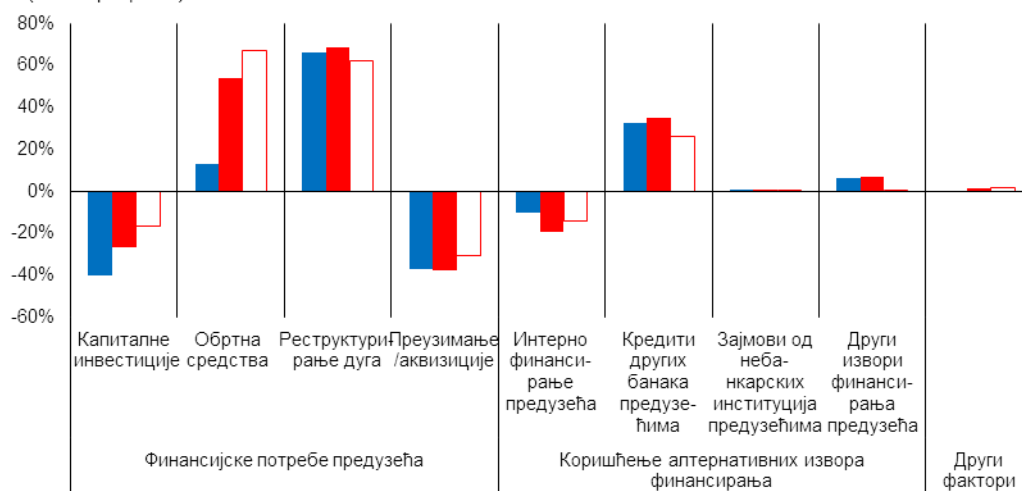

Извор: НБС.

* позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње

** на графиконима није приказан интензитет промене

Утицај фактора на промену тражње предузећа за кредитима (нето проценат)

Извор: НБС.

■ Т1 2014. ■ Т2 2014. □ очекивано за Т3 2014.

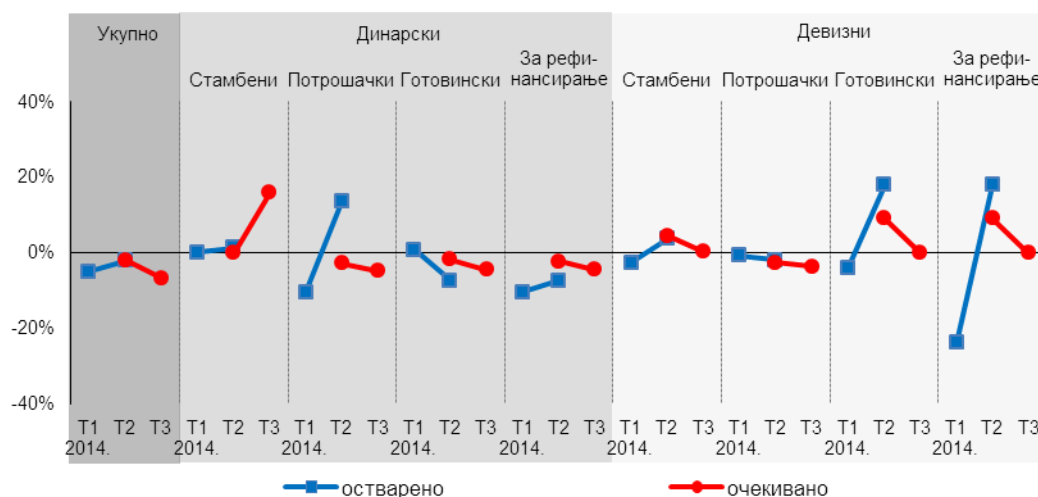
* позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње

** на графиконима није приказан интезитет промене

КРЕДИТИ СТАНОВНИШТВУ

Промена кредитних стандарда при одобравању кредита становништву у Т2 је забележена само код релативно малог дела банкарског сектора. Ти стандарди су код готовинских кредита и кредита за рефинансирање у динарима ублажени, а код истог типа кредита у иностраној валути пооштрени. Стандарди су пооштрени и код динарских потрошачких кредита. Ни код очекивања за Т3 нису у већој мери заступљене промене кредитних стандарда.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита становништву
(нето проценат)

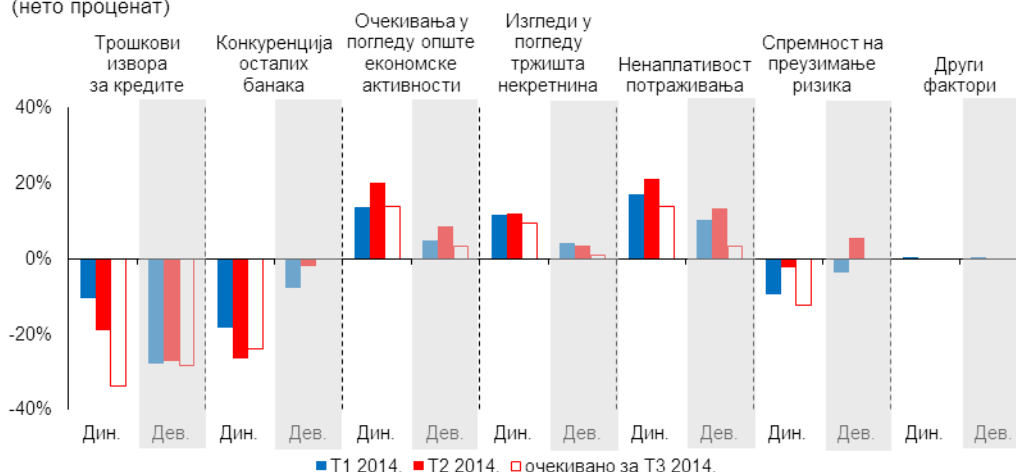
Извор: НБС.

* позитивна вредност указује на пооштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда

** на графиконима није приказан интензитет промене

Слично као код кредита привреди, у смеру ублажавања кредитних стандарда при одобравању кредита становништву делују трошкови извора за кредите и конкуренција осталих банака, док погоршана перцепција ризика подстиче пооштравање, мада је знатно мање заступљена него код кредита привреди.

Утицај фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита становништву (нето проценат)

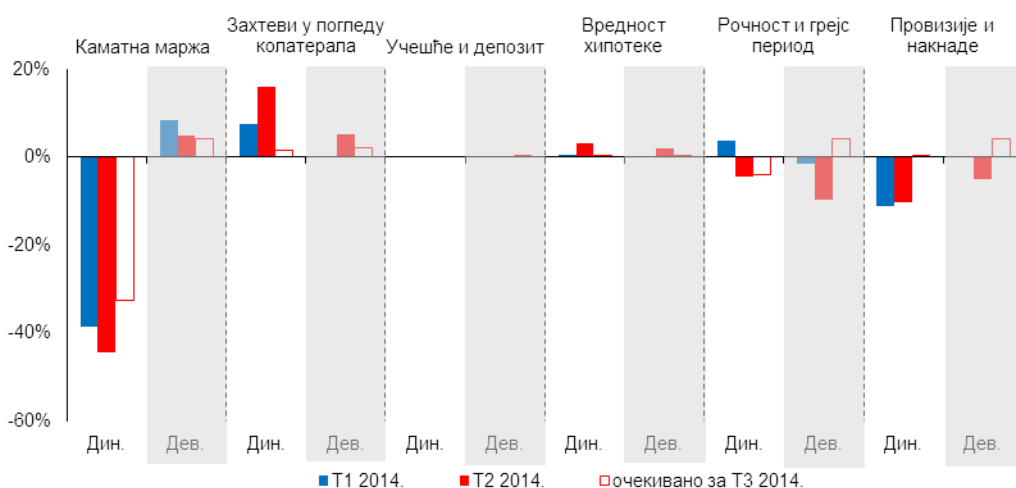

Извор: НБС.

* позитивна вредност указује на допринос датог фактора поштравању кредитних стандарда, негативна на допринос датог фактора ублажавању кредитних стандарда

Ценовни услови у одобравању динарских кредита становништву су ублажени, нарочито каматне марже, а код релативно малог дела банкарског сектора и провизије и накнаде. Додатно, ублажени су услови и у погледу рочности кредита и грејс периода, док се поштравање јавља само код захтеваног колатерала. У Т3 се очекује ублажавање динарских каматних маржи, док се у погледу осталих услова не предвиђају промене.

Промена услова за одобравање кредита становништву (нето проценат)

Извор: НБС.

* позитивна вредност указује на поштравање услова, негативна на ублажавање услова

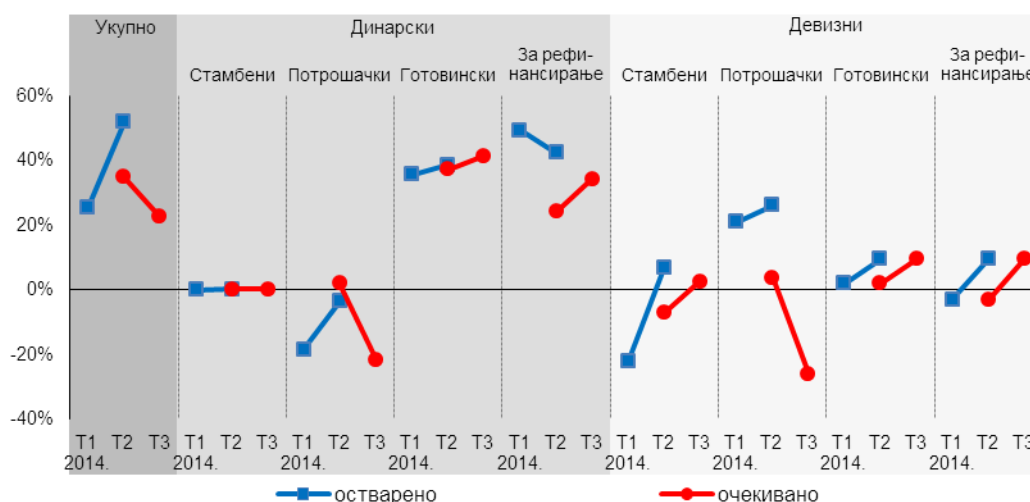
** на графиконима није приказан интензитет промене

У Т2 је повећана тражња становништва за већином категорија кредита, а најзаступљеније је повећање код динарских готовинских кредита и кредита за рефинансирање. Као фактор раста тражње назначене су пре свега потребе за

рефинансирањем и, у знатно мањој мери, набавка трајних потрошачких добара, док сви остали фактори на тражњу делују негативно. У Т3 се очекује даљи раст тражње за динарским и девизним готовинским кредитима и кредитима за рефинансирање, али и пад тражње за потрошачким кредитима.

Промена тражње становништва за кредитима

(нето проценат)

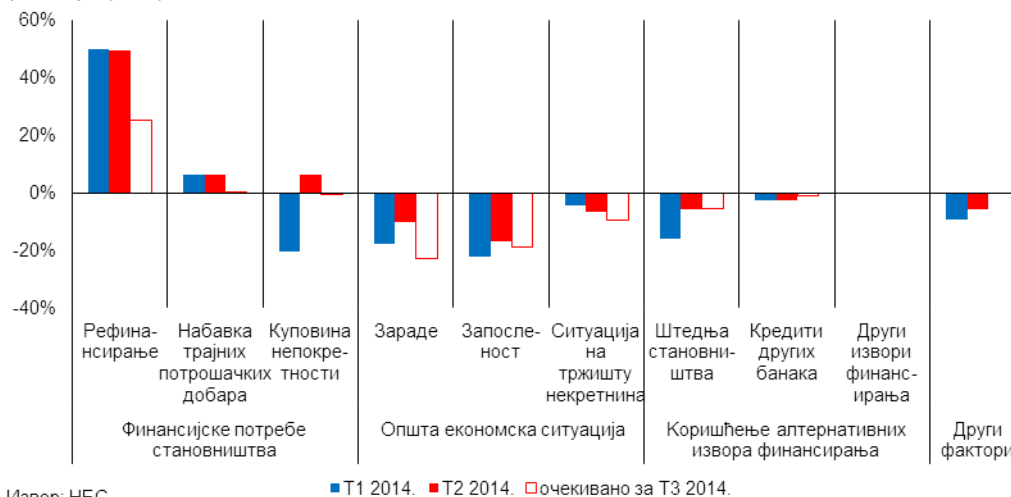
извор: НБС.

* позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње

** на графиконима није приказан интезитет промене

Утицај фактора на промену тражње становништва за кредитима

(нето проценат)

Извор: НБС.

* позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње

** на графиконима није приказан интезитет промене